

DHH-M20142

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

May / June – 2015

Indian Culture : Paper - 17

(Studies of Indian Numismatics)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચેનામાંથી કોઈપણ એક લખો. 14
- (1) મુઘલ સમ્રાટ જહાંગીરના નવગ્રહવાળા સિક્કાઓ વર્ણવો.
- (2) ગુજરાતની સ્વતંત્ર સલ્તનતના સિક્કા વિશે જે જાણતા હો તે લખો.
- (3) પ્રજાસત્તાક ભારતના સિક્કા અને ચલણી નોટો વિશે ચર્ચા કરો.
- 2 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક લખો. 10
- (1) દક્ષિણ ભારતના પાંડ્ય રાજાઓના સિક્કાઓ.
- (2) ભારતીય સિક્કાશાસ્ત્રમાં અકબરનું પ્રદાન મૂલવો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક લખો. 10
- (1) સાતવાહનોના સિક્કાઓ.
- (2) મુઘલકાલની સિક્કા પાડવાની પદ્ધતિનું વર્ણન કરો.
- 3 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે લખો. 10
- (1) દિલ્હી સલ્તનતના સિક્કાના વિશિષ્ટ લક્ષણો.
- (2) ત્રાવણકોર રાજ્યોના સિક્કાઓ.
- (3) કચ્છ રાજ્યના સિક્કાઓ.
- (4) શૂરવંશના શેરશાહના સિક્કાઓ.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે લખો. 10
- (1) મુઘલ સમ્રાટ અકબરના સમયની ટંકશાળો.
- (2) વડોદરા રાજ્યના સિક્કાઓ.
- (3) માળવા અને બ્રહ્મની સલ્તનતના સિક્કા
- (4) બ્રિટીશ તાજના સિક્કાઓ.
- 4 એક યા બે વાક્યમાં જવાબ આપો. 6
- (1) અકબરનો સોનાનો સિક્કો કયાં નામે ઓળખાતો હતો ?
- (2) કયાં મોઘલ બાદશાહોના સિક્કાઓ પર રાશિઅંકિત અને ધાર્મિક સુધારા કરેલ છે?
- (3) મુસ્લિમ સિક્કામાં કોનું નામ લખવાની પ્રથા હતી ?
- (4) ફિરંગીઓએ સોનાના સિક્કા કઈ ટંકશાળમાંથી પડાવેલા ?
- (5) રીઝર્વ બેન્કે ગવર્નરની સહીવાળી નોટો છાપવાની શરૂઆત ક્યારે કરી ?
- (6) ડાહાલનાં તાંબાના સિક્કામાં કોની આકૃતિ છે?

5 12માંથી 10 M.C.Q લખો.

10

- (1) જહાંગીરને સિક્કાઓ પર શું કોતરાવવાનો શોખ હતો ?
(A) સુભાષિત (B) પદ્ય પંક્તિઓ
(C) ચોપાઈ (D) ભજન
- (2) 'ખુર્મ' નામના સિક્કા શાહજહાંએ કઈ ટંકશાળમાંથી પડાવેલા ?
(A) લાહોર (B) કરાંચી
(C) દિલ્હી (D) આગ્રા
- (3) નિસાર નામના સિક્કા કોણે પડાવેલા ?
(A) બાબર (B) અકબર
(C) શાહજહાં (D) જહાંગીર
- (4) ભારતીય સિક્કાશાસ્ત્રમાં ક્યાં સિક્કા વિશિષ્ટ મહત્ત્વ ધરાવે છે ?
(A) ખલીફાવાળા (B) રાશિ ચિન્હનવાળા
(C) આકૃતિવાળા (D) ટંકશાળ છાપવાળા
- (5) બિનમુસ્લિમો પાસેથી 'જજિયાવેરો' વસૂલ કરવા ચાંદીના ક્યાં સિક્કા પડાવેલા?
(A) દિરહમ (B) ટકા
(C) દિનાર (D) ગીની
- (6) ગાંધી સ્મારક સિક્કામાં 10 રૂપિયાનો સિક્કો કેટલા ટકા ચોખ્ખી ચાંદી ધરાવતો હતો?
(A) 20% (B) 80%
(C) 90% (D) 50%
- (7) ઈ.સ. 1947માં રૂપિયો પૂર્ણતઃ કઈ ધાતુનો બની ગયો ?
(A) લોખંડ (B) ચાંદી
(C) પિત્તળ (D) નિકલ
- (8) ભારતીય વેપારીઓ સૈકાઓથી ક્યાં સાધન વડે નાણાકીય લેવડ-દેવડ કરતાં હતા?
(A) ચેક (B) ડ્રાફ્ટ
(C) હૂંડી (D) રોકડ રકમથી
- (9) 18મી સદીમાં અર્વાચીન ચલણીનોટોનો પ્રારંભ ક્યાંથી થયેલો ?
(A) મુંબઈ (B) કલકત્તા
(C) પૂના (D) બેંગલોર
- (10) મુઘલ સમ્રાટ અકબરના સમયમાં કેટલા પ્રકારના સિક્કા પ્રચલિત હતા ?
(A) 25 (B) 10
(C) 26 (D) 20
- (11) ક્યા શાસકે સિક્કાને રૂપિયો નામ આપેલ ?
(A) અકબર (B) બાબર
(C) જહાંગીર (D) શેરશાહ
- (12) મિહિરકુળના તાંબાના સિક્કા કેટલા પ્રકારના છે ?
(A) બે (B) ત્રણ
(C) ચાર (D) પાંચ

ENGLISH VERSION

- 1 Write any one of the following : 14
- (1) Describe the coins with Navgraha ponds of Jahangir.
 - (2) Write in detail about the coinage of the independent sultanate of Gujarat.
 - (3) Write on coins and currency notes of Independent India.
- 2 (A) Write any one of the following : 10
- (1) The coins of the Pandya kings of South India.
 - (2) Evaluate the contribution of Akbar in Indian Numismatics.
- (B) Write any one of the following : 10
- (1) The coins of Sattavahana
 - (2) Describe the technique of minting coins during the Mughal Period.
- 3 (A) Write any two of the following : 10
- (1) The salient features of the coins of the Delhi Sultanate.
 - (2) The coins of Travancore states.
 - (3) Coins of the Indian princely states of Kutch
 - (4) The coins of Sher Shah.
- (B) Write any two of the following : 10
- (1) Mints during the ruler of Emperor Akbar
 - (2) The coins of States of Vadodara
 - (3) The coins of Malwa and Bahamani Sultanate
 - (4) Coins of the British Taj
- 4 Attempt all following questions and reply in brief 6
(1-2 sentences)
- (1) By which name the gold coins of Akbar were known ?
 - (2) Which Mughal Emperors coins are engraved with religious reform and denomination ?
 - (3) By the tradition, whose name was engraved on Islamic Coins ?
 - (4) The Firangies minted gold coins from which mint ?
 - (5) From when did the currency notes with signature of Reserve Bank Governor got introduced ?
 - (6) Whose figure is on the copper coins of Dahal ?

5 Write M.C.Q. (10 out of 12)

10

- (1) What was Jahangir fond of to carve on the coins ?
(A) Subhashit (B) Verses
(C) Chopai (D) Bhajan
- (2) From which mint did Shahjahan got Khurham coins ?
(A) Lahore (B) Karanchi
(C) Delhi (D) Agra
- (3) Who got minted the Nisar Coins ?
(A) Shahjahan (B) Babar
(C) Akbar (D) Jahangir
- (4) Which coins have special importance in numismatoloy ?
(A) Khalifia (B) Zodiac
(C) Figure (D) Mint
- (5) Which type of silver coins were minted to take Jajiya tax from non Muslims ?
(A) Dirham (B) Taka
(C) Dinar (D) Gini
- (6) What is the percentage at silver in the Gandhi Smarak coins ?
(A) 20% (B) 80%
(C) 90% (D) 50%
- (7) The rupee became of which metal in the year 1947 ?
(A) Iron (B) Silver
(C) Brass (D) Nickle
- (8) By which means the Indian traders did the financial transactions ?
(A) Cheque (B) Draft
(C) Hundi (D) Cash
- (9) From where the currency notes started inthe 18th century ?
(A) Mumbai (B) Kolkata
(C) Puna (D) Banglore
- (10) How many types of coins were famous in the period of Akbar ?
(A) 25 (B) 10
(C) 26 (D) 20
- (11) Which ruler named coins as Rupaiya ?
(A) Akbar (B) Babar
(C) Jahangir (D) Sher Shah
- (12) Of how many types are the coins of Mihir dynasty ?
(A) Two (B) Three
(C) Four (D) Five.